

ὁ πόρτου, τοῦ Χέρès, τῶν Βαρδιγάλων καὶ τῆς Καμπανίας. Κατὰ τὴν ἀγγλικὴν δὲ συνήθειαν γίνονται προπόσεις διάφοροι, καὶ περὶ τὸ τέλος τοῦ δείπνου αἱ κυρίαι, ἀναχωροῦσαι τοῦ ἐστιατορίου, μεταβαίνουν εἰς ἐγγὺς κειμένην αἴθυσαν, ὅπου γίνονται συνδιαλέξεις ποικίλαι, ἐκτελούνται τεμάχια μουσικῆς καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐν ᾗ ἄνδρες ἐπαναλαμβάνουσι τὰς προπόσεις καὶ τὰ *speech*, διαβιβάζοντες ὁ εἷς τῷ ἄλλῳ τὰς ἐπιλάμψεις, τεμάχια τυροῦ, ἀρίστους καπνιστὰς καὶ τὰ παρόμοια· μετὰ μίαν δὲ ἢ δύο ὥρας μεταβαίνουν πρὸς συνάντησιν τῶν κυριῶν, αἵτινες προσφέρουσι τότε γλυκίσματα, τέιον περιφρον καὶ καφὲν, σχεδὸν πάντοτε ἀνυπόφορον, τοῦθ' ὅπερ προέρχεται ἐκ τῆς κακῆς μεθόδου περὶ τὴν κατασκευὴν.

Ἀλλὰ καὶ πάγου γίνεται μεγίστη κατανάλωσις ἐν Καλκούττᾳ, ἐρχομένου κυρίως ἐκ τῆς Ἀμερικῆς ἐντὸς πλοίων ἐπτακοσίων καὶ ὀκτακοσίων τόνων. Μεταχειρίζονται ὅμως πρὸς ψύξησιν τοῦ τε ὕδατος καὶ ἄλλων τινῶν ποτῶν καὶ εἰδός τι ἀγγεῖων, περικαλυπτομένων δι' ὑπερμακρῶν βεβρεγμένων, ὅπως ἐν πλείσταις χώραις τῆς Ἀνατολῆς· τὰ δοχεῖα ταῦτα τίθενται ἐν τοῖς διαδρόμοις, ὅπως προσβάλλονται ὑπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἀέρος, καὶ τοιοῦτοτρόπως τὸ ὕδωρ ἢ τὸ ποτὸν καθίστανται ψυχρότατα.

*Εἶπατο συνέλεια.

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΗΣ ΦΡΥΓΙΑΣ ΜΙΔΑΣ

καὶ ὁ κουρεὺς αὐτοῦ.

Ὁ γνωρίζων νὰ σιωπᾷ, ἔλεγον οἱ ἀρχαῖοι, γνωρίζει νὰ δμιλῇ. Ἀλλὰ τὴν γνῶσιν ταύτην ὅλγοι δυστυχῶς ἔχουσιν. Ἡ φλυαρία καὶ ἡ ἀπερίαντος πολυλογία θεωρεῖται παρὰ πολλῶν ἀρετὴ, ἡ δὲ στάθμησις τῆς γλώσσης καὶ ἐγκράτεια αὐτῆς εἶνε παρὰ τοῖς πολλοῖς ἀδύνατα. Τὸ ἀκάθεκτον καὶ τὸ πρὸς τὸ λαλεῖν καὶ λέγειν εὐκατάφορον εἶχον τὸ πάλαϊ ἐν τοῖς μάστιχα οἱ κουρεῖς. Ἦσαν δὲ τὸ πάλαϊ οἱ κουρεῖς εὐκατάφοροι εἰς τὸ λέγειν, διότι τὰ κουρεῖα ἦσαν οἷον καφενεῖα. Ὡς τὴν σήμερον ἐν τοῖς καφενεῖσι συνέρχονται, ὡς τὰ πολλὰ, οἱ ἀργοί, οὕτω τὸ παλαιὸν ἐν τοῖς κουρεῖσι. Ἐκεῖ, ἐν τοῖς κουρεῖσι, ἡρώτων ἀλλήλους, τί καινόν; λέγεται *τι καινότερον*; Ὁ σοφὸς Πλούταρχος συνέγραψε περὶ ἀδόλεσχίας, ἐν ᾗ ἐκτίθηται τὰ κακίστα αὐτῆς ἀποτελέσματα. Ἐν τῇ πραγματείᾳ ταύτῃ τοῦ Πλουτάρχου οἱ κουρεῖς πρωταγωνιστοῦσι, καὶ αὐτοὶ παρίστανται οἱ τὰ μάστιχα ἀδόλεσχοι καὶ φλύαροι.

Ἐκ τῶν πολλῶν παραδειγμάτων, τῶν ἐν τῇ πραγματείᾳ τοῦ Πλουτάρχου ἀναφερομένων, μνημονεύομεν ἐνταῦθα τοῦ κουρέως ἐκείνου, ὁστις τεθεὶς εἰς τὸν τροχὸν ἐβασάνιζετο. Ὁ κουρεὺς δηλ. οὗτος μαθὼν πρῶτος παρὰ τινος ἀποδράντος ἐκ Σικελίας τὴν μεγάλαν τῶν Ἀθη-

ναίων συμφορὰν, ἀφείς τὸν Πειραιᾶ ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἐξήγγειλε τὸ γεγονός. Ὁ δῆμος ὡς εἰκὸς ἐταράχθη, συνέλαβε τὸν κουρέα καὶ ἐζήτη νὰ μάθῃ πόθεν ἐπληροφορήθη τὴν ἐν Σικελίᾳ συμφορὰν. Ἀλλ' ὁ κουρεὺς οὔτε τὸν ἀνθρώπον ἐγνώριζεν, οὔτε ἠδύνατο νὰ τὸν εὔρῃ. Ὁ δῆμος ἐξοργισθεὶς ἐτράπη εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ κουρέως· «βασάνιζε καὶ στρέβλου τὸν ἀλάστορα, ἐβόα, πέπλασται ταῦτα καὶ συντέθειται. . .» Ἐκομίσθη τροχὸς καὶ κατετάθη ὁ ἀνθρώπος. Ἐν τοσούτῳ ἦλθον καὶ ἄλλοι ἀγγέλλοντες τὴν συμφορὰν. Πάντες δὲ καταλιπόντες τὸν κουρέα ἐν τῷ τροχῷ ἔφυγον, ἵνα ἕκαστος θρηνήσῃ τὰς οἰκίας συμφοράς. Περὶ τὴν ἐσπέραν, ὅτε ὁ κουρεὺς ἐλύθη, ἀντὶ ν' ἀπέλθῃ εὐθὺς τῆς οἰκίας του καὶ θεωραπέσῃ τὸ σῶμά του, ἡρώτα τὸν ὑπηρετὴν νὰ μάθῃ *τί τιτρόπω τέθηκαί Νικίας*. «Οὕτως, ἐπιφωνεῖ ὁ Πλούταρχος, ἀμαχόν τι κακὸν καὶ ἀνοήτετον ἢ συνήθεια ποιεῖ τὴν ἀδολεσχίαν.» Διὸ καὶ ὁ τῆς Μακεδονίας βασιλεὺς Ἀρχέλαος, ἐρωτηθεὶς ὑπὸ τοῦ κουρέως· «πῶς σε κείρω, ὦ βασιλεῦ;» «Σιωπῶν», ἀπήντησεν ὁ Ἀρχέλαος.

Τοιοῦτός τις θεδαίως ἦτο καὶ ὁ κουρεὺς τοῦ βασιλέως τῆς Φρυγίας Μίδας.

Ὁ Μίδας, περὶ οὗ πρόκειται, ἦν βασιλεὺς τῶν Φρυγῶν καὶ τῶν Μυγδονίων ἢ Λυδῶν καὶ κατέστη διάσημος καὶ γνωστότατος ἐν τῇ ἀρχαίᾳ τῇτι διὰ τε τὰ πλούτη καὶ τὴν μωρίαν αὐτοῦ συγχρόνως. Ἐκ τῆς νηπιακῆς ἡλικίας αὐτοῦ ἐφάνη ὅτι θὰ γείνη ποτὲ πλουσιώτατος. Ἐν ᾧ ἐκοιμᾶτο ἐν τῷ λίκνῳ μύρμηκες ἐλθόντες ἔθηκαν εἰς τὸ στόμα τοῦ βρέφους κόκκους σίτου, σύμβολον τῆς μελλούσης εὐτυχίας.

Ἐτι διασημότερος κατέστη ὁ Μίδας ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ Βάκχου. Ὅτε δηλαδὴ ὁ θεὸς οὗτος περὶερχόμενος τὴν γῆν μετέδιδε τὸν πολιτισμὸν διδάσκων τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἄλλα καὶ δὴ καὶ τῆς ἀμπέλου τὴν καλλιέργειαν, ἀπόλεσε κατὰ τὴν περιοδεῖαν αὐτοῦ διὰ τῆς Φρυγίας τὸν Σειληνὸν ἢ Σάτυρον. Ὁ Σειληνὸς ἦτο παιδαγωγὸς τοῦ Βάκχου. Ἦτο δὲ ἀνὴρ σοφώτατος καὶ συνετέλεσε τὰ μέγιστα μετὰ τοῦ Βάκχου εἰς τὴν διάδοσιν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τὴν ἐξημέρωσιν τῶν ἀνθρώπων. Ὁ Μίδας μαθὼν περὶ τῆς ἀπωλείας τοῦ Σειληνοῦ ἐφρόντισε καὶ εὔρεν αὐτὸν καὶ τὸν ἐδεξιόθη οὐ μόνον χάριν τοῦ Βάκχου, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν σοφίαν αὐτοῦ.

Ὁ Μίδας, ἀφοῦ ἐκράτησε παρ' ἐαυτοῦ ἐπὶ δέκα ἡμέρας τὸν Σειληνὸν, ἀπέπεμψε αὐτὸν ἀσπλῶς εἰς τὸν Βάκχον, ὅστις τοσοῦτον ὑπερέχων ἐπὶ τῇ ἀνευρέσει τοῦ Σειληνοῦ καὶ τοσοῦτον ὑπεχρεώθη εἰς τὸν Μίδαν, ὥστε ἀμέσως ἠθέλησε ν' ἀποδώσῃ αὐτῷ τὴν χάριν. Ἐπρότεινε λοιπὸν τῷ Μίδᾳ νὰ αἰτήσῃ ὅ,τι ἂν θέλῃ. Ὁ Μίδας, κατεχόμενος, φαίνεται, ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς φιλαργυρίας, οὐδὲν ἄλλο διενόησε νὰ αἰτήσῃ παρὰ τοῦ θεοῦ ἢ πλοῦτον. Ἐζήτησε λοι-

πὸν τὴν χάριν νὰ μεταβάλλεται εἰς χρυσὸν ὅ,τι ἂν λαμβάνῃ καὶ ἄπτηται. Ὅποια μωρὰ αἰτησίαι! Ὁ Βάκχος ἐνόησεν ὡς θεὸς ὅτι ἡ αἰτήσις αὕτη θὰ ἔφερε τὴν δυστυχίαν πρὸς Μίδα· ἀλλὰ δὲν ἐδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν χάριν ἀφοῦ ὑπέσχετο. Ἐπρεπε νὰ ἐκπληρώσῃ τὴν ὑπόσχεσιν ἵνα μὴ φανῇ ἡ ἀδύνατος ὡς θεὸς ἢ ἀναιρῶν τὴν ὑπόσχεσιν. Ἐνέδωκε λοιπὸν καὶ ἄκων. Ὁ Μίδας πληρῆς χαρᾶς μακκρίζει ἑαυτὸν, καὶ οἶονεῖ δυσπιστῶν, ἀμέσως λαμβάνει ὅ,τι παρουσιάσθη αὐτῷ. Κόπτει κλάδον δένδρου καὶ ἀμέσως μεταβάλλεται εἰς χρυσόν· λαμβάνει μικρὸν χάλικα καὶ ὁ χάλιξ γίγνεται χρυσοῦς· παίρνει χῶμα καὶ τὸ χῶμα εἶνε ὄγκος χρυσοῦ. Οἱ στάχυς τῶν ἀγρῶν, τὰ μῆλα τῶν δένδρων, αἱ θύραι καὶ οἱ τοῖχοι τῶν ἀνακτόρων, τὰ πάντα μεταβάλλονται εἰς χρυσόν. Ὅποια χαρὰ! Ὅποια ἡδύτης καὶ εὐφροσύνη ἡ μεταβολὴ τῶν πάντων εἰς χρυσόν! Ἐκτοτε διεδόθη ἀνά πᾶσαν τὴν γῆν ἡ φήμη περὶ τοῦ μεγάλου πλούτου, ὃν εἶχεν ὁ Μίδας, καὶ ὁ πλοῦτος αὐτοῦ κατέστη παροιμιώδης.

Ὁ Μίδας ἔμελλεν ἐντὸς ὀλίγου νὰ δοκιμάσῃ τὰ δεινὰ ἀποτελέσματα τῆς μωρᾶς αἰτήσεώς του. Ἐπειδὴ τὰ πάντα μεταβάλλοντο εἰς χρυσόν, εἰς χρυσὸν μετεβάλλετο καὶ ὁ ἄρτος καὶ τὸ ὕδωρ καὶ ὁ οἶνος καὶ τὰ φαγητά. Δὲν ἐτόλμα λοιπὸν οὔτε νὰ φάγῃ, οὔτε νὰ πίνῃ, ἀλλ' οὐδὲ νὰ ψαύσῃ πλέον τι.

Ὁ Μίδας δὲν ἐδύνατο βεβαίως ἐπὶ πολὺ νὰ ζήτῃ· ὁ θάνατός του ἦτο ἄφευκτος. Κατέφυγε πάλιν εἰς τὸν εὐγνώμονα θεὸν Βάκχον· ὑψώσας τὰς χεῖρας πρὸς αὐτὸν ἱκέτευεν· «Συγχώρησον, ὦ θεέ, τὴν μωρίαν μου· τανῦν ἀναγνώριζω ὅτι ἤμαρτον αἰτήσας τοιοῦτον αἶτημα· εὐσπλαγχνίσθητι δυστυχοῦντα, ὅστις σὲ ἱκετεύει καὶ ἀφαιρετο τὰ λαμπρὰ μὲν, ἀλλ' ὀλέθρια δῶρα.» Ὁ Βάκχος δὲν ἦτο ἄκαμπτος, ἦτο ὁ φιλανθρωπώτατος τῶν θεῶν· ἔπειτα δὲν ἐδύνατο νὰ λησμονήσῃ τόσον εὐκόλως καὶ ταχέως τὴν εὐεργεσίαν τοῦ Μίδα. Ἀπεράσισε λοιπὸν ν' ἀπαλλάξῃ αὐτὴν τοῦ τρομεροῦ δυστυχήματος. Ἡ θεοραπεία, ἣν ἐπρότεινε πρὸς Μίδα, ἦτο λίαν εὐκόλος· ἄπελθε, εἶπεν αὐτῷ, εἰς τὸν πλησίον τῶν Σάρδεων ποταμὸν, εἰς τὸν Πακτωλόν· βάδιζε ἔως ὅτου φθάσῃ εἰς τοῦ ποταμοῦ τὰς πηγάς· λούσθητι ἐν τῷ ποταμῷ καὶ ἀμέσως θὰ θεραπευθῇς.

Ὁ Μίδας ὑπήκουσεν εἰς τὴν παραγγελίαν τοῦ θεοῦ, ἐπορεύθη εἰς τὸν ποταμὸν, ἐλούσθη καὶ λουθεῖς ἀφῆκεν ἐν τῷ ποταμῷ τὸν χρυσόν, ὡς ἄλλοτε Ναιμάν ὁ Σύρος ἀφῆκεν ἐν τῷ Ἰορδάνῃ τὴν λέπρα.

Ὁ Μίδας ἀπαλλαγεῖς ἐκ τοῦ δεινοῦ, εἰς ὃ περιέπεσεν ἰδίαις αὐτοῦ ἀτασθαλίαις, ἔζη τανῦν εὐτυχῆς καὶ εὐδαίμων, διὰ τοῦ πλούτου αὐτοῦ δυνάμενος ν' ἀπολαύῃ οὐ τινος ἤθελεν. Ἐζῆ δὲ ὡς τὰ πολλὰ ἐν ταῖς ἐξοχαῖς καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν

ἀκούων τὸν Πῆνα, τὸν αὐλὸν παίζοντα, καὶ εὐφραίνόμενος ἐκ τῆς μουσικῆς τοῦ θεοῦ. Ἀλλ' ἂν ἦτο εὐδαίμων διὰ ταῦτα, οὔτε ἡ μετὰ τοῦ Σειληνοῦ ἀναστροφή του, οὔτε τὰ διδάγματα ἐκείνου κατέστησαν δυστυχῶς τὸν Μίδα· συνετὸν καὶ εὖ φρονοῦντα. Ὁ Μίδας ἐνεπλήχθη εἰς τὴν ἔριν δύο θεῶν καὶ κατέστη δικαστὴς αὐτῶν. Τὸ δικάζειν καὶ κρίνειν εἶνε εὐκόλον, ἀλλ' ὁ δικάζων ἐξ ἀνάγκης γίγνεται ἐχθρὸς τῷ ἐτέρῳ τῶν δικαζομένων. Ὁ Μίδας δυστυχῶς δὲν εἶχε τὴν κοινὸν νοῦν καὶ δὲν κατώρθωσε ν' ἀποφύγῃ τὴν κρίσιν, ἐν ᾗ πάντως θὰ ἐγνώριζεν ὅτι οἱ θεοὶ τότε εἶχον πάθη. Οἱ θεοὶ δὲν ἦσαν ἄλλο τι ἢ ἀποθεωθέντες ἄνθρωποι. Ἐπομένως καὶ αὐτὸς ὁ τῆς μουσικῆς καὶ ποιήσεως ἀρχηγέτης δὲν ἦτο ἄνευ παθῶν. Οἱ ἐρίζοντες θεοὶ ἦσαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ὁ Πῆν. Ὁ Πῆν, ὁ χονδροειδὴς καὶ ἀγροῖκος ἐκεῖνος θεὸς, ὁ πόδας ἔχων τράγου καὶ κέρατα ἐν τῇ κεφαλῇ, δὲν ἐγνώριζε τὸ Γράθι σαυτόν. Ἐνόμιζεν ὅτι ἦτο ἀνώτερος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐν τῇ μουσικῇ. Προεκάλεσε λοιπὸν τὸν Ἀπόλλωνα εἰς διαγωνισμόν. Ὁ ἀγὼν ἐγένετο ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Μίδα. Ὁ μῦθος δὲν λέγει εἰς ἡμᾶς, ἂν ὁ Μίδας ἦτο φίλος τῆς μουσικῆς, καὶ ἂν εἶχεν ἔρωτα πρὸς τὰς ὥραιας τέχνας. Ἀφοῦ ὅμως ἐξελέχθη δικαστὴς, οὐδὲν τὸ παραδόξον ὅτι ἦτο ἐραστὴς τῆς μουσικῆς. Οἱ δύο θεοὶ ἐπαιζαν, ὁ μὲν τὸν αὐλόν, ὁ δὲ Ἀπόλλων τὴν λύραν. Ὁ Μίδας ἀντὶ νὰ θελχθῇ ὑπὸ τῆς λύρας τοῦ Ἀπόλλωνος, εὐηρεστήθη εἰς τὸν αὐλὸν τοῦ Πανὸς καὶ ἐκρινεν ἀνώτερον τὸν Πῆνα.

Ὁ Ἀπόλλων δὲν ἦτο, ὡς θεός, ἄνευ χολῆς. Ὁ Ἀπόλλων ἐζηλοτύπησεν, ἐχολώθη. Ἀπεφάσισε λοιπὸν νὰ τιμωρήσῃ τὸν ἀναίσθητον εἰς τὴν λύραν τοῦ Μίδα, ὡς ἄλλοτε ἐτιμώρησε τὸν Μαρσύαν, ὃν ἐξέδαρε ζῶντα, διότι ἠθέλησε νὰ διαγωνισθῇ πρὸς αὐτὸν περὶ μουσικῆς.

Ὁ Ἀπόλλων δὲν ἐξέδαρε τὸν Μίδα· ἐτιμώρησεν ὅμως αὐτὸν διὰ τιμωρίας πολὺ βαρυτέρας καὶ μᾶλλον ἐπονειδίστου. Ὁ Ἀπόλλων ἰδὼν ὅτι ὁ Μίδας οὐδεμίαν εἶχε τῆς μουσικῆς γνῶσιν, ὅτι εὐηρεστεῖτο εἰς τὰ ἀσιανὰ ἄσματα, ἐτιμώρησεν αὐτὸν ἀξίως τῆς εὐμουσίας του. Καὶ κατὰ τινὰς μὲν μετέβαλεν αὐτὸν εἰς ὄνον, κατ' ἄλλους δὲ ἔδωκεν αὐτῷ ὄνου ὄτα. Καὶ ἰδοὺ ὁ Μίδας ἔχων ὄτα ὄνου. Πόθεν ὅμως ἐγνώσθη ὅτι ὁ Μίδας εἶχε τοιαῦτα ὄτα;

Ὁ Μίδας ἐφρόντισεν ἀμέσως νὰ καλύψῃ τὰ αἶσχος αὐτοῦ· κατεσκεύασε λοιπὸν τίγρην κατὰλληλον νὰ κρύπτῃ τὰ ὄτα καὶ οὐδεὶς ἐδύνατο νὰ γνωρίζῃ τοῦτο· ἀλλὰ, καὶ ἂν ἐγνώριζεν, ἐτόλμα νὰ τὸ δημοσιεύσῃ; Πῶς λοιπὸν ἐγνώσθη τὸ συμβεβηκὸς τοῦ Μίδα; Τὸ συμβεβηκὸς ἐγνώσθη διὰ τοῦ κουρέως αὐτοῦ. Οἱ κουρεῖς, ὡς εἶδομεν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν, ἦσαν ἀλόι καὶ φλύαροι καὶ οὐδὲν ἐδύναντο νὰ φυλάττωσι μυστικόν. Ὁ τὸν Μίδα·ν κείρων δὲν διέφερε βεβαίως

τῶν συναδέλφων αὐτῷ κουρέων. "Οτε ὁ κείρων τὸν Μίδα νῆδεν αὐτὸν ἔχοντα ὄνου ὧτα, βεβαίως ἐξεπλάγη· ἀλλ' ἐτόλμα καὶ νὰ τὸ δημοσιεύσῃ; Οἱ σύγχρονοι δὲν δυσκολεύονται ν' ἀφαιρῶσι τῶν ἄλλων τὴν ζωὴν. Διόνυσος ὁ τῶν Συρακουσῶν τυράννος, ἀκούσας ὅτι ὁ κουρέυς αὐτοῦ ἐκαυχᾶτο ὅτι ἐκ τοῦ ξυραφίου αὐτοῦ ἐξαρθᾶται ἡ ζωὴ τοῦ, διέταξε καὶ ἀνεσκολόπισαν αὐτόν.

Ὁ κουρέυς τοῦ Μίδα ἐγνώριζε μὲν ὅτι ὁ κύριος αὐτοῦ θὰ ἐτιμῶρει αὐτὸν σκληρῶς καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ δημοσιεύσῃ ὅτι αὐτὸς ἔχει ὧτα ὄνου, δὲν ἐδύνατο ὅμως καὶ νὰ κρατήσῃ αὐτὸ μυστικόν. Τί λοιπὸν ἔπρεπε νὰ πράξῃ; Ὁ μὲν φόβος ἐμπόδιζεν αὐτόν, ἡ δὲ ἐμφορὰ αὐτῷ τάσις πρὸς τὸ ἐκμυστηρεῦναι ὅτι ἐγνώριζεν ἡ νάγκαν αὐτόν καὶ ἐπέβλεπε νὰ δημοσιεύσῃ τὸ γεγονός. Τί λοιπὸν μηχανᾶται; Ἐπενόησε τὸ ἑξῆς· ἐξελθὼν ἐξω εἰς τοὺς ἀγρούς ὠρυξε λάκκον καὶ ἐν τῷ λάκκῳ ἐφώνησεν· ὁ Μίδας ἔχει ὧτα ὄνου, ὁ Μίδας ἔχει ὧτα ὄνου, ἀπεχώρησε δὲ χαίρων καὶ εὐφραίνόμενος ὅτι ἀπηλλάγη ἀπὸ βάρους, ὅπερ ἐπέβλεπε αὐτόν. Ἡμεῖς λέγομεν ὅτι καὶ ὁ τοῖχος ἔχει αὐτιά, ὁ δὲ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐκήρυξεν ὅτι οὐδὲν κρυπτόν ὃ οὐ μὴ φανερόν γίνηται. Καὶ ἡ γῆ, εἴτε διότι καὶ αὕτη τότε ἦτο θεὰ καὶ ὡς γυνὴ δὲν ἐδύνατο νὰ βαστάξῃ τὸ μυστικόν, εἴτε δι' ἄλλην αἰτίαν, δὲν ἐδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὸ μυστικόν, ὅπερ ἐνεπιστεύθη αὐτῇ ὁ κουρέυς. Ἐξήγαγε λοιπὸν ἐκ τοῦ λάκκου ἐκεῖνος καλὰ μους, λέγει ἡ παράδοσις, καὶ οἱ δόκαιοι ἀπέδιδον εἰς τὸν ἄερα τὴν φωνήν· ὁ Μίδας ἔχει ὧτα ὄνου, ὁ Μίδας ἔχει ὧτα ὄνου. Ἐκτοτε ἐγνώσθη ὅτι ὁ Μίδας ἔσχεν ὧτα ὄνου. Δὲν λέγει ὅμως ἡμῖν ἡ παράδοσις τί ἐγένετο ὁ κουρέυς καὶ τί κατ' αὐτοῦ διέταξεν ὁ μεγαλειότατος Μίδας, ἀν τὸ ἔμαθεν.¹

ΑΚΑΝΘΩΔΗΣ Η ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΔΟΞΑΝ ΟΔΟΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ "Ανδρῆσεν).

Παλαιὸν τι παρχμύθιον, ἐπιγραφόμενον «'Ακανθώδης ἡ πρὸς τὴν δόξαν ὁδός», διηγεῖται πῶς γενναῖός τις κυνηγὸς, ἔχων τὴν υποχρέωσιν νὰ διατρέξῃ τὴν ὁδὸν ταύτην, κατάρθωσεν ἐπὶ τέλους ν' ἀνέλθῃ εἰς μεγάλας δόξας καὶ τιμὰς, ἀλλ' ἀφ' οὗ πρότερον ὑπέστη μυρίους κόπους καὶ ἀγῶνας καὶ εἰς σπουδαίους κινδύνους ὑπεβλήθη ἡ ζωὴ αὐτοῦ. Πολλοὶ ἐξ ἡμῶν ἤκουσαν βεβαίως παιδίᾳ ἔτι τὸ παρχμύθιον τοῦτο, ἄλλοι ἴσως ἀργότερον εἰς ἡλικίαν ὠριμωτέραν τὸ ἀνέγνωσαν, καὶ θὰ ἐσυλλογίσθη ἕκαστος τὴν ἀγνωστον τοῖς ἄλλοις ἀκανθώδη ὁδὸν ἣν διατρέχει, καὶ τοὺς κόπους καὶ ἀγῶνας, οὓς αὐτὸς ὑφίσταται. Ὁ μῦθος καίτοι ἐγγύτατα τῆς πραγματικότητος, ἀλλ' ὁ μῦθος ἔχει τὴν κανονικὴν αὐτοῦ λύσιν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, ἐν ᾧ ἐν τῇ πραγματικότητι συχνοτάτα ἡ λύσις τίθε-

ται πέραν τοῦ γήινου βίου, ἐν τῇ αἰωνιότητι.

Ἡ ἱστορία τῶν ἀνθρωπίνων πράξεων εἶναι εἶδος μαγικοῦ φανοῦ, δεικνύοντος ἡμῖν διὰ φωτεινῶν εἰκόνων ἐπὶ τῆς σκοτεινῆς βάσεως τῶν αἰώνων, τοὺς εὐεργέτας τῆς ἀνθρωπότητος, τοὺς μάρτυρας τῆς μεγαλοφυΐας, θαδίζοντας τὴν ἀκανθώδη πρὸς τὴν δόξαν ὁδόν.

Αἱ φωτειναὶ αὗται εἰκόνες προεξέχουσιν ἐκ πάντων τῶν αἰώνων καὶ ἐκ πασῶν τῶν χωρῶν, ἐπιφαίνεται ἐκάστη ἐπὶ μίαν μόνον στιγμήν, ἀλλ' ὅμως παριστῶσα τὰς πράξεις ὁλοκλήρου βίου, μετὰ τῶν κατὰ τὸ διάστημα αὐτοῦ ἀγῶνων καὶ νικῶν. Ἄς ἴδωμεν σποράδην ἐν τῷ μαγικῷ φανῷ τινὰς ἐκ τῆς στρατιᾶς τῶν μαρτύρων, τῆς μεγάλης ἐκείνης στρατιᾶς, ἥτις οὐδέποτε θὰ παύσῃται ἀυξανομένη, ἐν ὅσῳ ὑφίσταται ἡ γῆ.

Βλέπομεν ἀμφιθέατρον πλήρες θεατῶν, αἱ Νεφέλαι τοῦ Ἀριστοφάνους διὰ χειρᾶρου σκιωμάτων καὶ ἀστεϊσμῶν φαιδρύνουσι τὸν ὄχλον. Ἀπὸ τῆς σκηνῆς καταγελάται καὶ ἐξουθενίζεται ὁ ἐξοχώτατος τῶν Ἀθηνῶν ἀνὴρ, ἐκεῖνος οὗ ἡ διάνοια ἤρθη ὑπεράνω πάντων τῶν θεῶν τῆς ἀρχαιότητος, καὶ οὗ αἱ ἀφελεῖς διδασκαλίαι νέαν εἰς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἔδωκαν τροπὴν. Ὁ Σωκράτης εἶναι παρὼν εἰς τὸ θέατρον. Ἀναβαίνει ἐπὶ ἑδρας τινὸς καὶ ἵσταται ὅπως τὸ γελῶν πλήθος περιεργασθῇ, καὶ κρίνῃ ἂν ἡ ἐν τῇ σκηνῇ χλευαστικὴ εἰκὼν ὁμοιάξῃ αὐτῷ. Ἰσταται ὁρθος πρὸ αὐτῶν, πάντων ὑπερέχων.

Οὐχὶ ἡ ἐλαλία, ἀλλὰ σὺ, φαρμακερὸν κώνειον, ἔπρεπε νὰ ἦτο τὸ σύμβολον τῶν Ἀθηνῶν.

Ἐπτά πόλεις διαμφισθητοῦσιν ἀλλήλαις τὴν τιμὴν ὅτι ἐγέννησαν τὸν Ὀμηρον. ἀλλὰ μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ! — Ἰδετε αὐτὸν ζῶντα! Πένης καὶ ἄθλιος διατρέχει τὰς ἐπτά ἐκεῖνας πόλεις, ἀπαγγέλλων τοὺς θεῖους στίχους του, ὅπως πορισθῇ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον· ἡ δυστυχία καὶ αἱ ταλαιπωρίαι ἐλεύκαναν τὴν κόμην του! — Ὁ μέγας τῶν θεῶν δημιουργὸς εἶναι τυφλὸς καὶ μόνος· αἱ ἀκανθαὶ τῆς πρὸς τὴν δόξαν ὁδοῦ κατέσχισαν εἰς ῥάκη τὸν μανθῦν τοῦ ἀνακτος τῶν ποιητῶν.

Τὰ ἔπη του ζῶσιν ἔτι, ταῦτα δὲ καὶ μόνα ἔσωσαν ἀπὸ τῆς λήθης καὶ τῆς μηδενίας τοὺς θεοὺς καὶ ἥρωας τῆς ἀρχαιότητος!

Ἐτέρω εἰκὼν μεταφέρει ἡμᾶς ἀπὸ δυσμῶν εἰς ἀνατολάς· ὁποῖα ἀπόστασις καὶ τόπων καὶ χρόνων! Ἀλλὰ καὶ οὕτως αἱ αὗται ἀκανθαὶ καὶ τρίβολοι ἐπὶ τῆς πρὸς τὴν δόξαν ἀτραποῦ· ὁ σκόλυμος ἀνθεῖ ἐπὶ τοῦ τάφου καὶ ἄγρια χόρτα καλὴν ὁδοῦ αὐτὸν, προτοῦ νὰ τὸν κοσμήσωσιν αἱ ἐπαρχόμεναι γενεαὶ δι' ἀνθέων.

Ὑπὸ τὴν σκιὰν φοινίκων προχωροῦσι κάμηλοι, βαρέα φέρουσαι φορτία Ἰνδικοῦ, καὶ ἄλλων πολυτίμων ἀντικειμένων. Ὁ κύριος τῆς χώρας ἀποστέλλει ταῦτα δῶρον εἰς τὸν ἄνδρα, οὗ τὰ

¹ "Eraty. In μέλησιν τοῦ π. Κ. Νεστορίδου, θεολόγ. ἐν τῷ Παριζιανῷ βιβλ.